



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 129
Tarih : 16.05.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Manisa SOMA'da yüzlerce işçinin hayatını kaybetmesine neden olan maden faciasının tüm nedenleri, sonuçları ve sorumluları ile açığa çıkarılması ve bu çerçevede alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Mülkiye BİRTANE
Kars Milletvekili

GEREKÇE

Manisa SOMA'da Soma Kömür İşletmesi'ne ait maden ocağında son yüz yılın en büyük işçi cinayetlerinden biri yaşanmıştır. Bu maden faciası sadece Türkiye'de değil dünya tarihinde de en büyük işçi kıyımlarından biri olarak tarihe geçmiştir. Dünyanın 17. büyük ekonomisi olmakla övünen bir ülkede, böylesi bir felaketin kaza olarak olağanlaştırılması, Türkiye'de süre gelen işçi kıyımını normalleştirmektir. Bu felaket iş kazası olarak nitelendirilemez. Çünkü iş kazası olabilmesi için, o iş yerinde tüm teknolojik imkânların kullanılarak, iş sağlığı ve güvenliği hakkında önlemlerin eksiksiz alınmış olması ancak standartlara göre alınmış önlemlere rağmen öngörülmeleyen bir durumun kazaya yol açmış olması gerekiyordu. Fakat durum, maliyeti düşürmek için işçilerin göz göre göre ölüme gönderilmesinden ibarettir. İddialar Soma Kömür İşletmesinde açıkça öngörülebilir risk altında çalışıldığını ortaya koymuştur. Gerekli önemlerin olmadığı, işçilerin maskelerinin dahi cenazelerinin çıkarıldığı esnada takıldığı öne sürülüyor.

İşçi katliamlarının sorumlusu hükümettir. Hükümetin bu alandaki tutumu ve uygulamaları, işvereni korumaya dönüktür. Denetimler formaliteden ibarettir. Denetimi yapan birimler şirket ortaklığı, şirket sahibi, hükümete yakınlık kıstasları esasında rapor hazırlamaktadırlar. Ayrıca mühendisler, işletme sahibinden ücretlerini aldıkları için bu kaygı ile uygunluk raporu vermektedirler. Bu nedenledir ki Soma Kömür İşletmesinde iki ay öce yapıldığı söylenen denetimler gerçeği saptamak yerine, formalite icabı ile görevi yerine getirme işlemidir. Karşı karşıya olduğumuz durum, işletme sahiplerinin devlet ve iktidarla kurdukları "maksimum kar" odaklı ortaklıkta, işçileri adeta kurban olarak kullanmaktır. Hükümetin tüm uyarılara rağmen İLO'nun Maden Sözleşmesini onaylamaması da bu durumla bağlantılıdır. AB Sosyal Politika ve İstihdam faslı hala açılmamış olması aynı sebeplere dayanıyor.

Bir diğer önemli nokta ise 8 Haziran 2011 tarihli Devlet Denetleme Kurulunun işçi katliamlarının nedenlerini ortaya koyan ve alınacak önemleri sıralayan 600 sayfalık raporudur. Bu rapor hükümet tarafından dikkate alınmadığı gibi TBMM'de muhalefet partilerinin konuyla ilgili yasama faaliyetleri de işleme alınmamıştır.

Türkiye'de maden ocaklarının hepsi açık risk altında çalıştırılıyor. Oysaki tüm ülkeler teknolojinin olanaklarından yararlanarak iş kazalarını sıfıra indirmeyi hedeflemişlerdir. Özellikle Avrupa ülkelerinde son yüz yılda toplu işçi ölümleri ortadan kalkmıştır. İş yerleri sürekli bir denetim altındadır.

Türkiye'de ise tersi durum söz konusudur. Özelleştirme ve taşeronlaştırma ile birlikte iş sağlığı ve güvenliği tamamen rafa kalkmıştır. Kayıt dışı çalışma son derece yaygındır. Maden işletmeleri sahipleri rüşvet, bürokrat ilişkileri, siyasetçilerle aile dostlukları ve ortak iş yapma yolları ile ruhsat almakta hiçbir engelle karşılaşmamaktadır. Maden Ruhsatlarının Başbakanlığın onayına bağlanması da bu ilişkileri açıklar niteliktedir. Aynı zamanda Türkiye'de sayısız kaçak kömür ocağı vardır.

Maden ocaklarındaki ölümler, doğrudan devletin yetkili kurumlarının ve hükümet yetkililerinin sorumluluğunda yaşanmaktadır. SOMA'da yaşanan büyük felaketi saklamak, yüz yıl önceki dünya örnekleri ile kıyaslamak ve facianın üzerini örtemeye çalışmak yerine, olayı tüm ayrıntıları ile açığa çıkarmak gerekmektedir. Bu felaket, işçi cinayetlerini durdurmak, iş sağlığı ve güvenliğini kesin olarak sağlamak için ibret olarak alınmalı ve işçi katliamı artık durmalıdır.

SOMA ile aynı gün Konya ve Zonguldak'ta iki madenci daha hayatını kaybetmiştir. Bu nedenle Türkiye'deki maden ocaklarındaki üretim hemen durdurulmalıdır. İşçilerin ücretleri kesintisiz ödenmeye devam edilerek, maden ocaklarında, AB standartlarına uygun önlemler alınmalıdır. Öngörülen riskleri yüzde yüz ortadan kaldırılamayan maden ocakları tamamen kapatılmalıdır. Hükümet bir an önce İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda çekince koyduğu İLO sözleşmesini imzalamalıdır. AB Sosyal Politika ve İstihdam Fashı açılmalıdır. Tüm bu nedenlerden dolayı bir meclis araştırması komisyonu kurulmasını gerekli görmekteyiz.

1. Pervin BULDAN
HDP İğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
HDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
HDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
HDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
HDP Hakkari milletvekili

15. A. Levent TÜZEL
HDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
HDP Mardin milletvekili

2. İdris BALUKEN
HDP Bingöl Milletvekili

4. Murat BOZLAK
HDP Adana Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
HDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
HDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil ZOZANI
HDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

18. Leyla ZANA
Diyarbakır Milletvekili

19. Demir ÇELİK
HDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
HDP Van Milletvekili

23. Bengi YILDIZ
HDP Batman Milletvekili

25. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

27. Aysel TUĞLUK
Van Milletvekili

29. Faysal SARIYILDIZ
Şırnak Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdam ÜÇER
HDP Van Milletvekili

24. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

26. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

28. Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili